

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Правове забезпечення логістики»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист Хиль Л.П.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін, викладач
вищої категорії, викладач-методист Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат
політологічних наук Матета О.А.
2. Декан факультету права, гуманітарних і соціальних наук Кременчуцького
національного університету імені Михайла Остроградського доктор
педагогічних наук, професор Поясок Т.Б.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Правове забезпечення логістики» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Логістика».

Об'єкт та предмет дисципліни є правове регулювання логістики.

Міждисциплінарні зв'язки: формує основні навички ведення транспортної діяльності. Дисципліна стоїть поряд з дисциплінами «Правознавство», «Господарське право», «Логістика» та «Підприємницька діяльність».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Загальні положення правового забезпечення логістики.
2. Правове забезпечення діяльності повітряного транспорту.
3. Правове забезпечення діяльності річкового транспорту.
4. Правове забезпечення діяльності морського транспорту
5. Правове забезпечення діяльності залізничного транспорту.
6. Правове забезпечення діяльності автомобільного транспорту.
7. Правове забезпечення транспортно-експедиційної діяльності.
8. Правове забезпечення логістики при здійсненні змішаних перевезень.
9. Правове забезпечення логістики у сфері мультимодальних перевезень.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Правове забезпечення логістики» є професійне формування спеціалістів вказаного профілю з питань регулювання логістичної діяльності транспортних підприємств як на двосторонньому, так і на багатосторонньому рівні співробітництва.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове забезпечення логістики» є засвоєння правових норм, що регулюють внутрішні й міжнародні перевезення, дотримання умов конвенцій, правил та стандартів, розроблених міжнародними транспортними та іншими організаціями світового і регіонального рівня.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- основні закономірності у сфері міжнародних відносин держав, їх вплив на комерційну діяльність логістичних транспортних підприємств;
- методи, принципи та задачі правового регулювання практичної діяльності основних суб'єктів транспортних правовідносин; права та обов'язки основних суб'єктів вантажоперевезення на різних видах транспорту (вантажовідправника, перевізника, вантажоодержувача);
- призначення окремих видів транспорту і доцільність їх використання відповідно до цілей логістичних підприємств;

- умови логістичної організації транспортних перевезень, зокрема умови призначення конкретного перевізника, його права та обов'язки згідно з підписаними угодами;
- планування всіх видів маршрутів з урахуванням наданих прав відповідно виду транспортування.

вміти:

- самостійно використовувати й користуватися нормативно-правовою базою українського законодавства у питаннях здійснення вантажоперевезень різними видами транспорту;
- самостійно використовувати знання з правового забезпечення логістики відповідно до транспортних підприємств;
- самостійно обирати конкретні транспортні компанії відповідно до нормативно-правових умов;
- самостійно розробляти види маршрутів з урахуванням перевезень відповідно до географічних особливостей місцевості, часом доставки, умовами безпеки та регулярності рейсів;
- самостійно організовувати транспортні сполучення за суб'єктами перевізників й наданих прав, відповідних дозволів та ліцензій згідно з національним регулюванням держав, територія яких використовується при транспортуванні.

1.4. Форма підсумкового контролю – (залік)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3,0 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-6	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
	СК-13	Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема №1. Загальні положення правового забезпечення логістики.

Суб'єкти правового забезпечення логістики. Особливості правового механізму регулювання перевезень. Визначення поняття транспорту. Транспортне законодавство. Єдина транспортна система України. Транспорт як предмет регулювання.

Тема №2. Правове забезпечення діяльності повітряного транспорту.

Зміст регулювання діяльності повітряного транспорту. Поняття повітряного простору. Міжурядове регулювання цивільної авіації на багатосторонньому рівні. Міжнародні урядові та неурядові організації цивільної авіації, їхня роль у розвитку повітряних сполучень. Регулярні і нерегулярні повітряні сполучення. Відповідальність у повітряному праві.

Особливості комерційної експлуатації міжнародних повітряних ліній. Порядок проведення переговорів з питань укладення угод. Правила перевезення вантажів авіаційним транспортом. Права та обов'язки вантажовідправника, вантажоодержувача та перевізника. Тарифи на перевезення вантажів.

Тема №3. Правове забезпечення діяльності річкового транспорту.

Повноваження суб'єктів управління водним транспортом та їх класифікація. Склад річкового транспорту. Правовий режим внутрішніх вод. Законодавство України, що регулює діяльність підприємств річкового транспорту. Договори річкового перевезення.

Договір річкового перевезення вантажів. Права та обов'язки власника річкового судна. Права та обов'язки відправника вантажу. Права та обов'язки одержувача вантажу.

Тема №4. Правове забезпечення діяльності морського транспорту

Система управління морським транспортом України. Правовий статус власника морського судна. Основні види договорів за Кодексом торговельного мореплавства України.

Договірні відносини на морському транспорті. Договір морського перевезення вантажів. Права та обов'язки фрахтівника, фрахтувальника. Відповідальність сторін на морському транспорті. Морські протести та претензійні спори.

Тема №5. Правове забезпечення діяльності залізничного транспорту.

Поняття, структура системи та види залізничного транспорту. Повноваження суб'єктів управління залізничним транспортом та їх структура. Укрзалізниця, залізничні дороги та інші підприємства, установи та організації залізничного транспорту як суб'єкти логістичної діяльності. Прямі, змішані та непрямі міжнародні сполучення для транспортування пасажирів, багажу, вантажів та пошти. Правові норми та законодавство, що регулює діяльність залізничного транспорту.

Особливості правовідносин на залізничному транспорті. Єдині правові приписання для договору про міжнародні перевезення вантажів залізничним

транспорт (Конвенція СІМ). Взаємовідношення підприємств залізничного транспорту з власниками залізних під'їзних шляхів.

Тема №6. Правове забезпечення діяльності автомобільного транспорту.

Поняття, структура системи, види та функції автомобільного транспорту. Повноваження суб'єктів управління автомобільним транспортом. Автотранспортні правовідносини, правові норми та джерела автотранспортного права. Організація та співробітництво в галузі перевезень автомобільним транспортом при міжнародних сполученнях.

Правове забезпечення дорожнього перевезення. Права і обов'язки учасників дорожнього руху. Міжнародне співробітництво у сфері міжнародного перевезення вантажів. Договір перевезення вантажів, пасажирів, багажу автотранспортом. Претензії до перевізника, відправника, одержувача вантажів і порядок вирішення спорів.

Тема №7. Правове регулювання транспортно-експедиційної діяльності.

Поняття транспортно-експедиційної діяльності.

Тема №8. Правове забезпечення логістики при здійсненні змішаних перевезень.

Поняття змішаних перевезень, їх переваги для значних відстаней та транспортування через треті країни, прискорення доставки до призначення й одночасній економії. Пряме змішане сполучення як основна форма взаємодії різних видів транспорту, їх види. Шляхи та засоби посилення ролі України у розвитку міжнародних мультимодальних перевезень. Правовий статус операторів мультимодальних перевезень та міжнародних логістичних центрів.

Тема №9. Правове забезпечення логістики у сфері мультимодальних перевезень.

Договірні відносини між операторами мультимодальних перевезень. Конвенція ООН про міжнародних мультимодальних перевезень вантажів (Женевська конвенція від 1980р.). Конвенція ООН по зобов'язанню операторів транспортних терміналів в міжнародній торгівлі (Віденська конвенція від 1991р.). Конвенція ООН про міжнародні мультимодальні перевезення вантажів (Женевська конвенція від 1980р.).

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Корнеєв Ю. В. Транспортне право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнеєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 168 с.
2. Гаєвець М.В. Транспортне право: Навч. посіб. / М.В.Гаєвець, І.В.Горіславська, Ю.С. Канарик, Л.О. Панькова, Н.А. Поліно, О.П. Світличний – К.; ЦП «КОМПРИНТ», 2015. – 368 с.

Допоміжна література:

3. Булгакова І.В., Клепікова О.В. Транспортне право України: підручник /І.В Булгакова, О.В Клепікова. - К.: Прецедент, 2011. – 344 с.
4. Водний кодекс України від 06.06.1995р. №213/95 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
5. Воздушные перевозки: Нормативные акты. Комментарии и рекомендации. Судебная практика. Образцы документов / автор-составитель Б.Л. Елисеев. – 464 с. (Серия «Юридические справочники»).
6. Гіжевський В.К., Демський Е.Ф., Мілашевич А.В. Транспортне право України, підручник [для студ. юрид. спец. вищих навч. закладів] - К.: Атіка, 2012. 2-ге вид., допов. і переробл. – 330 с.
7. Господарський кодекс України від від 16.01.2003 №436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів. - Міжнародний документ від 30.09.1957р. (Женева) (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
9. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 №2344-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
10. Закон України «Про залізничний транспорт» від 04.07.1996 № 273/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 №1775-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 01.07.2004 №1961-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 №1644-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

14. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 №2408-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
15. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 №85/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Закон України «Про транзит вантажів» від 20.10.1999 №1172-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 № 232/94-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» від 01.07.2004 №1955-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Кодекс торговельного мореплавства України від від 23.05.1995 №176/95-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
20. Конвенція для унификации некоторых правил, касающихся международных воздушных перевозок, Варшава, 12.10.1929г. (с учетом изменений внесенных Протоколом от 28.09.1955г., Гаага). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aerolan.com.ua/publ/35-1-0-55>.
21. Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень 1999р. - Міжнародний документ від 28.05.1999 // Офіційний вісник України від 15.05.2009 - 2009р., № 33, / №100, 2008, ст.3295 /, стор. 169, ст.1163, код кту 46552/2009.
22. Конвенція ООН по зобов'язанню операторів транспортних терміналів в міжнародній торгівлі. – Міжнародний документ від 1991р. (Відень). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
23. Конвенція ООН про міжнародні мультимодальні перевезення вантажів. – Міжнародний документ від 1980р. (Женева). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
24. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів. – Міжнародний документ від 19.05.1956р. (ратифіковане СРСР 1 серпня 1986р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
25. Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу. – Міжнародний документ від 09.10.1997р. (ратифікована Україною законом №581 – XIV від 08.04.1999р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
26. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944р. - Міжнародний документ від 07.12.1944 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

27. Конституція України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
28. Левковець П.Р., Марунчик В.С. Міжнародні перевезення і транспортне право: Навчальний посібник. – 3-тє вид., випр. та доп. – К.: Арістей, 2005. – 292 с.
29. Митний кодекс України від 12.12.1991 №1970-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
30. Повітряний кодекс України від від 04.05.1993 №3167-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
31. Татарчук І.В. Транспортне право України. ТОВ «Центр учбової літератури», 2016, 304 с.
32. Транспортне право України: підручник для студентів ВНЗ / М.Л.Шелухін, О.І.Антонюк, В.О.Вишнівецька та ін.; за ред. М.Л.Шелухіна. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 896 с.
33. Угода про принципи формування спільного транспортного простору і взаємодії держав–учасниць співдружності незалежних держав у галузі транспортної політики. Міжнародний документ від 09.10.1997р. (ратифікована Україною законом № 1126-XIV від 06.10.1999р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
34. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

35. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти Питання для підсумкового контролю (заліку):

1. Суб'єкти правового забезпечення логістики.
2. Особливості правового механізму регулювання перевезень.
3. Визначення поняття транспорту.
4. Транспортне законодавство.
5. Єдина транспортна система України.
6. Транспорт як предмет регулювання.
7. Поняття повітряного простору.
8. Міжурядове регулювання цивільної авіації на багатосторонньому рівні.
9. Міжнародні урядові та неурядові організації цивільної авіації, їхня роль у розвитку повітряних сполучень.
10. Регулярні і нерегулярні повітряні сполучення.
11. Відповідальність у повітряному праві.

12. Особливості комерційної експлуатації міжнародних повітряних ліній.
13. Порядок проведення переговорів з питань укладення угод.
14. Правила перевезення вантажів авіаційним транспортом.
15. Права та обов'язки вантажовідправника та вантажоодержувача при перевезенні вантажів авіаційним транспортом.
16. Права та обов'язки перевізника при перевезенні вантажів авіаційним транспортом.
17. Тарифи на перевезення вантажів авіаційним транспортом.
18. Повноваження суб'єктів управління водним транспортом та їх класифікація.
19. Склад річкового транспорту.
20. Правовий режим внутрішніх вод.
21. Законодавство України, що регулює діяльність підприємств річкового транспорту.
22. Договори річкового перевезення.
23. Права та обов'язки власника річкового судна.
24. Права та обов'язки відправника вантажу річковим транспортом.
25. Права та обов'язки одержувача вантажу при відправленні вантажу річковим транспортом.
26. Система управління морським транспортом України.
27. Правовий статус власника морського судна.
28. Основні види договорів за Кодексом торговельного мореплавства України.
29. Договірні відносини на морському транспорті.
30. Договір морського перевезення вантажів.
31. Права та обов'язки фрахтівника.
32. Права та обов'язки фрахтувальника.
33. Відповідальність сторін на морському транспорті.
34. Морські протести та претензійні спори.
35. Поняття, структура системи та види залізничного транспорту.
36. Повноваження суб'єктів управління залізничним транспортом та їх структура.
37. Укрзалізниця, залізничні дороги та інші підприємства, установи та організації залізничного транспорту як суб'єкти логістичної діяльності.
38. Прямі, змішані та непрямі міжнародні сполучення для транспортування пасажирів, багажу, вантажів та пошти.
39. Правові норми та законодавство, що регулює діяльність залізничного транспорту.
40. Особливості правовідносин на залізничному транспорті.
41. Єдині правові приписання для договору про міжнародні перевезення вантажів залізничним транспортом (Конвенція CIM).
42. Взаємовідношення підприємств залізничного транспорту з власниками залізних під'їзних шляхів.

43. Поняття, структура системи, види та функції автомобільного транспорту.
44. Повноваження суб'єктів управління автомобільним транспортом.
45. Автотранспортні правовідносини, правові норми та джерела автотранспортного права.
46. Організація та співробітництво в галузі перевезень автомобільним транспортом при міжнародних сполученнях.
47. Правове забезпечення дорожнього перевезення.
48. Права і обов'язки учасників дорожнього руху.
49. Міжнародне співробітництво у сфері міжнародного перевезення вантажів.
50. Договір перевезення вантажів, пасажирів, багажу автотранспортом.
51. Претензії до перевізника, відправника, одержувача вантажів і порядок вирішення спорів.
52. Поняття транспортно-експедиційної діяльності.
53. Поняття змішаних перевезень, їх переваги для значних відстаней та транспортування через треті країни, прискорення доставки до призначення й одночасній економії.
54. Пряме змішане сполучення як основна форма взаємодії різних видів транспорту, їх види.
55. Шляхи та засоби посилення ролі України у розвитку міжнародних мультимодальних перевезень.
56. Правовий статус операторів мультимодальних перевезень та міжнародних логістичних центрів.
57. Договірні відносини між операторами мультимодальних перевезень.
58. Конвенція ООН про міжнародних мультимодальних перевезень вантажів (Женевська конвенція від 1980р.).
59. Конвенція ООН по зобов'язанню операторів транспортних терміналів в міжнародній торгівлі (Віденська конвенція від 1991р.).
60. Конвенція ООН про міжнародні мультимодальні перевезення вантажів (Женевська конвенція від 1980р.).